

Однак, ні в кого не виникає сумнівів, що переробка відходів це єдине правильне рішення до збереження чистоти довкілля та економії природних ресурсів.

Перелік посилань

1. Кращі європейські практики управління відходами (посібник) / А. Войціховська, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, М. Панькевич, [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2019. — 64 с. ISBN 978-966-2400-74-8;
2. <http://vsetutpl.com/nova-skhema-sortuvannya-ta-pererobky-smitty-a-v-polschi>
3. <https://www.sworld.com.ua/simpoz4/15.pdf> 11
4. <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/142181/09-Pavliuk.pdf?sequence=1> 12
5. <http://www.biowatt.com.ua/analitika/pererobka-vidhodiv-v-rozvinenih-krayinah-svitu/>
6. Директива ЄС про відходи 1008/98/ЄС від 19.11.2008 року
7. <http://up-study.net/uk/articles-view/items/utilizacija-smittja-u-polschi.html>
8. http://economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/105.pdf

УТИЛІЗАЦІЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

*Волокітін П.О., здобувач другого рівня вищої освіти,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
Україна*

Проблеми утворення відходів і поводження з ними є надзвичайно гострими для Полтавської області, як і загалом для України. Сучасна динаміка соціально-економічного розвитку регіонів України супроводжується зростанням обсягів споживання та, як наслідок, підвищенням темпів і масштабів утворення твердих побутових відходів

(ТПВ). Вирішення проблеми ТПВ вимагає застосування комплексного підходу до формування та розвитку управління сферою поводження з ТПВ на регіональному рівні з метою поліпшення їх використання, мінімізації утворення й забезпечення екологічної безпеки при поводженні з ними. Досі процеси, які відбуваються на полігонах та звалищах у різний період існування залишаються мало вивченими та становлять великий інтерес для наступних досліджень.

Полтавський регіон займає 15 місце по обсягу утворення ТПВ серед інших областей. В середньому в регіоні утворюється 2 – 4% загального обсягу ТПВ в Україні. У містах і селищах міського типу Полтавської області щорічно утворюється і вивозиться на звалища близько 1,0 млн. м³. Як показує аналіз статистичних даних загальний обсяг ТПВ зростає з 2007 року, де цей показник становив 0,68 млн.м³, до 2010 року, де кількість вивезених ТПВ становив 1,14 млн.м³, з деяким спадом у 2011 році до 0,99.

Як зазначено у програмі поводження з твердими побутовими відходами Полтавської області, крім тенденції зростання обсягу утворення ТПВ при урізноманітненні їх складу, фізичних та хімічних характеристик, також спостерігається щорічне зростання кількості ТПВ на душу населення (з 0,25 т/особу за рік у 2005 р. до 0,42 т/особу у 2011 р.), що є загальною тенденцією, характерною для України. Так, якщо обсяг утворених ТПВ у 2006 р. складав 0,99 млн. м³, у 2012 – 1,1 млн. м³, то у 2013 р – 1,6 млн. м³ (у 1,6 разів більше у порівнянні з 2006 р.).

Таблиця 1 – Утворення ТПВ в Полтавській області

	Кількість вивезених твердих побутових відходів (ТПВ) за роками, млн.м ³								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Полтавська область	1,21	0,99	0,68	0,91	0,96	1,14	0,99	1,10	1,09
у т.числі:									
комунальними	1,206	0,889	0,568	0,85	0,82	0,92	0,87	0,9	0,94
приватними	0,004	0,101	0,112	0,06	0,14	0,22	0,12	0,2	0,15
Україна	26,31	29,78	36,67	32,39	37,65	43,23	46,79	44,34	46,05

Вивезених відходів в Полтавській області від загального обсягу в Україні, %	4,599	3,324	1,854	2,809	2,549	2,637	2,115	2,480	2,3669
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

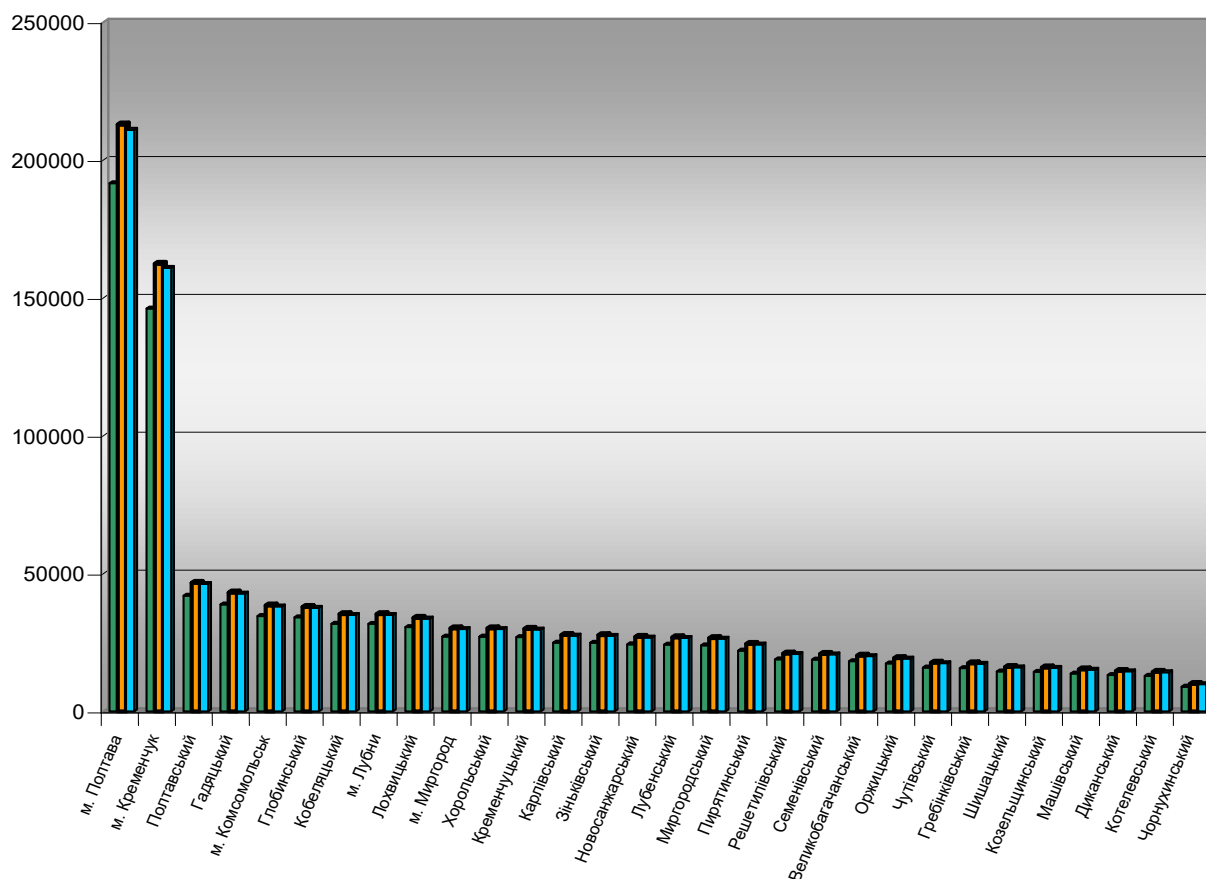

Рисунок 1 – Динаміка утворення ТПВ по містах та районах Полтавської області (2016-2018 рр)

Аналіз кількості ТПВ по районам та містам області показує, що значна частина (34,11%) утворюється відповідно у м. Полтаві та м. Кременчуці. Можна відмітити, що загалом спостерігається тенденція збільшення кількості ТПВ (рис. 1).

Збирання і вивезення ТПВ у населених пунктах Полтавської області за даними обласної державної адміністрації відбувається за двома схемами: планово – подвірною та планово – поквартірною (побудинковою). Планово-подвірна система передбачає збирання ТПВ у контейнери або сміттеприймальні камери будинків і вивезення сміттєвозами у пункти знешкодження. Вона застосовується там, де біля будинків обладнано майданчики для контейнерів, а ширина проїздів дає змогу здійснити маневрування сміттєвоза. Планово-поквартірна

(побудинкова) система не передбачає наявності контейнерів; споживач самостійно завантажує тверді відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком. Її застосовують у тих випадках, коли неможливо встановити контейнери або в цьому немає потреби, тобто, як правило, для приватної житлової забудови. Недоліком побудинкової системи є можливість забруднення території побутовими відходами при найменшому порушенні графіка роботи сміттєвозів. Тому чинними Правилами надання послуг із збирання та вивезення твердих і рідких побутових відходів передбачено її використання лише у виняткових випадках і тільки для одно- і двоповерхових будинків.

В цілому, охоплення населення зі збирання ТПВ в середньому по області становить 64,5% (дані 2018 року), причому: міські приватні будинки – 37,5%, міські багатоповерхові будинки – 98%, сільське населення – 30%, торгівля та сфера послуг, промисловість – 85%. Питома вага міського населення області, що обслуговується за планово – подвірною системою становить 73,5%. Відповідно, частка населення, що обслуговується за по будинковою системою, становить близько 26,5%, і використовується у невеликих містах, селищах.

Враховуючи загальну ситуацію, можливо запропонувати наступні заходи по вирішенню проблеми ТПВ у Полтавській області:

- поетапну ліквідацію стихійних звалищ та закриття діючих звалищ ТПВ, що не відповідають нормам екобезпеки;
- забезпечення збору та своєчасного вивозу відходів;
- стимулювання населення та підприємства до збору та переробки ресурсоцінних фракцій ТПВ;
- підвищення рівня екологічної освіти щодо питань поводження з ТПВ, проведення соціально-просвітницьких заходів.
- запровадження системи роздільного збору сміття.
- впровадження технологічних заходів щодо зменшення впливу полігону на природне середовище, таких як: огороження території полігону; проміжна ізоляція шарів ТПВ ґрунтом. контроль ґрунтових вод; використання дезінфікуючих засобів.

Науковий керівник: Панкова О.В., доц., к.с.-г.н.

КОНЦЕПЦІЯ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

*Збірка матеріалів 85-ї Міжнародної наукової конференції студентів університету.
Секція Кафедри ЕКОЛОГІЇ. 10-14 квітня 2023 року*